

Dos carboners

DOS CARBONERS.

3

JUDICI VERBAL EN UN ACTE Y EN VERS,

ARRÉGLAT Á LA ESCENA CATALANA

PER

EDUARDO AULÉS

MÚSICA DE

FRANCISCO PEREZ LABRERO.

ARCHIVO
LÍRICO-DRAMÁTICO
DE MAGIN PIÑOL
Ronda S. Pablo 75

Estrenada ab brillant éxit en lo **Teatro del Tivoli**, la nit del
18 d' Agost de 1877.

SEGONA EDICIÓ.

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO
DE MAGIN PIÑOL
Ronda S. Pablo 75
Barcelona

BARCELONA.

LLIBRERÍA DE EUDALT PUIG.

PLASSA NOVA, NÚMERO 5.

1877.

REPARTIMENT.

PERSONAS.

ACTORS.

BLANCA CARDONA	D. ^a Josefa Mateu.
MARMANYERA	» Josefa Castanyach de Amat.
FRANCISCO	D. Conrado Colomer.
AGUTZIL	» Joaquim Roca.
BRUNET	» Joseph Gimenez.
JULIÀ	» Enrique Amat.
PAGÉS	» Domingo Font.
PINXO	» Secundino Gil.
CONDUCTOR DEL TRAMWIA	» N. N.
PROCURADOR 1.	» N. N.
PROCURADOR 2.	» N. N.
CLIENT 1.	» N. N.
CLIENT 2.	» N. N.
UN JUTGE	» N. N.
VEU D' AGUTZIL CASTELLANO	» N. N.

Clients, homes bons, municipals, etc., etc.

La escena á las dos de la tarde y en lo pich
de l' hivern.

Totas las indicacions presas desde 'l públich.

* La propietat literaria y musical d' aquesta obra es de don Eduar-
do Aulés y ningú sense 'l seu exprès permís podrá representarla,
traduhirla, ni reimprimirla, y sino ¡que ho probin!

Don Eudaldo Puig es lo únich esclusivament encarregát de negar
ó concedir dit permís y de cobrar los drets de representació.

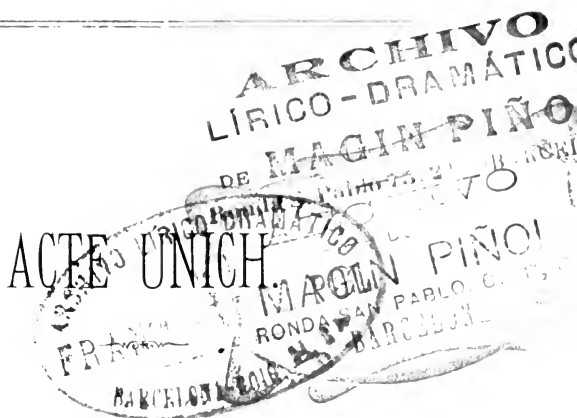
Queda fet lo dipòsit de lley.

S' avisa à certs escritors de Madrid que s' está acabant ja la tra-
ducció castellana d' aquesta obra. ¿M' entenen?

BARCELONA.

IMPREMPTA D' ESPASA GERMANS Y SALVAT,

Carrer de las Corts, número 223.

Sala d' espera dels juzgáts municipals en Sant Cayetano. Al fondo la porta d' entrada. A la esquerra corredor que conduceix als quartos d' audiència. Arancels dels juzgáts claváts en la paret de la dreta. Una taula al mateix costát ab tot lo necessari per escriurer, paper sellát y 'l barret del agutzil. Al costát de la taula una cadira y un braser. Al aixecarse 'l teló lo banch que circueix la sala estarà plé de gent que espera que la cridin, uns ab papers á la mà y altres sota 'l bras. Grupos á dreta y esquerra. Gent que entra y surt sensa dir res. A cada crit de l' agutzil, á mes dels que indica 'l diálech, entrarán y sortirán del corredor alguns dels que esperan.

ESCENA PRIMERA.

AGUTZIL y CLIENTS.

MÚSICA.

CLIENTS.

¡Fá dos horas que m' espero!
¡Jo tinch altres que fers!
¿Perqué citan á las dugas
si han de vení á las tres?

Els haurian de dá exemple
de gran puntualitat;
pero ¡es clá! ¡qui mana mana!
¡anéulosli al detrás!

No vens á l' hora;
fas un poch tart.
¡Vaya una multa
que 't mamarás!

Y quan ells faltan
ningú 'ls diu res.
¡Quan jo governi
ja auirán drets!

AGUTZIL. ;Com si 'm diguessin Llússia!
No 'm rompiu mes lo cap.
Jo soch l' *ultimo mono*
del órdre judici:l.
La vara que jo porto
es com aquells barrets
que hi há als pallers de fora
per espantá 'ls aucells.
Jo soch esprés per citacions,
per fé un embarch veniu ab mi;
no admeto prórrogas,
fora camándulas;
so l' agutzil.
Pero per fer justicia,
per inventá una lley,
jo so un cero á la esquerra.
L' agutzil no es res.

—
Per có poca llengua
que quan vaig mudát
y porto la vara
so l' autoritát.

CORO Per có poca llengua,
que quan vá mudát
y porta la vara
es la autoritát.

AGUTZIL. Si algú déu y no paga
los mobles al encant,
y 'm pot vení al darrera
ab un fluviol sonant.
Jo soch esprés per citacions, etc.
Aquell que 'm desacatí
las borlas del bastó,
pot dí que ha begut oli
menjará presó.

CORO. Per có poca llengua, etc.
Per có poca llengua, etc.

ESCENA II.

AGUTZIL y MARMANYERA.

PARLAT.

(*L' Agutzil s' assenta al braser, la Marmanyera se li
acosta ab un cistell al bras.*)

AGUTZIL. ;Quina dona mès pesada!
;Seguí si vol; no 'n traurá
res d' amohinar-me! Es lo jutge
lo qui disposa. Ja ho sap.

MARMANY. ;Pero si veig que no 'm cridan!

AGUTZIL. ;Bè prou que la cridarán!

MARMANY. ;Ah! Bueno, bueno, dispensi.

senyò ussia ; ara m' en vaig
à seure.

AGUTZIL.

Es clá dona. ¡Gracias
á Dèu! ¡Quina mosca! ¡N' hi há
un tip d' aquesta gent tonta!
¡No 's poden convencer may.
(Remenant lo foch del braser ab la paleta.
Ja l' ofici d' agutzil
no mès dòna mal de caps.
Si no 'm quedes libre 'l vespre
per 'nà á guanyar quatre rals
fent de porté en algun teatro.
temps ha que ho 'guera deixát.
Si casi ningú pledeija.
¡Com se van espavilant!
Avans axó era un contínuo:
dias de trenta verbals,
las conciliacions á grossas.
¡Oh! ¡Y aquell floret d' embarchs!
Sense contari las gangas.
anant pel camí legal;
yo feya. uns dias ab altres.
quatre durots de calaix.
Pero ara. ¡no passa un ánima!
No hi há mès que veure 'ls banchs...
Demócratas. tot demócratas.
Faig posta que no n' hi há cap
que pagui contribució
y aquí 'ls teniu pledeijant.
Los richs que podrian ferho.
deixéulos aná als saraus.
gastá ab bonichs. ab tiberis.
ab cotxes: res. derrotxant ;
¡y 'l paper sellát s' afaita!
Jo ja ho veig, las lleys que 's fan
avuy dia. no 'ns ajudan:
per dos pessetas. avans.
se citaba un home. y ara.
vè á costá uns cinquanta rals.
y gracias. Citaciò quinze,
sis rals de paper sellát.
cinch de cópia. setse d' acta.
y dallonsas... vès sumant.
No s' en pot traure una malla.
Després. jo era sol avans
y ara som vuit agutzils:
vès partint. ¡ni per fumar!
Axó 'm tè de un mal humor
que 'm trech la gent á reganys
de sobre: treballó ab fástich.
¡Si tant guanyo treballant
com no treballant! M' atipa

la justícia y 'l que 'n fá,
y 'l que es als homens de bè
no 'ls puch véurer ni pintáts:
sempre son ells los que 's queixan
dels lladres: sempre 'ls que 'm fan
treballar. ¡jo veig los lladres,
no 's venen á queixar may
dels homens de bè! ¡Es un gust,
caramba! (*Sentint la campanilla del jutge.*)
¡Alsa, alsa! ¡Ja vá!
(*Surt per la esquerra.*)

ESCENA III.

BRUNET y JULIÀ que surt per la esquerra ab dos homens que
se 'n van per la porta del fondo. Luego AGUTZIL.

BRUNET. (*A un client.*) Ara entrarem desseguida.
Permétim, ja vinch.

(*A Julià.*) ¿Qué tal?
¿Cóm há anát?

JULIA. Tant mal com vulgas,
sempre 's perden per xerrar.
¡Burrus!

BRUNET. ¿Que confessa 'l deute?

JULIA. Poch s' en falta; há confessát
que li vá comprá 'l sombrero.

BRUNET. ¿Y déu dir que l' ha pagát?

JULIA. Just; ¡pero ningú ho vá véurer!

BRUNET. ¡Sabatassas! Está clá.

AGUTZIL. (*Cridant*) ¡José Miret!

BRUNET. Vaja, anemhi.
(*Al mateix client.*)

AGUTZIL. (*Mès fort.*) ¡José Miret!

BRUNET. (*A Agutzil.*) Ja vindrá.

(*Al client.*) Comensém á entrar nosaltres
¡Ah! Ja es aquí.

(*Per un home que entra pel fondo y vá al corredor.*)

(*A Julià.*) Me n' hi vaig,

tu vès fent lo par y pinta
y á véurer quants n' hi caurán.
Has de tenir mòlta mónita.

JULIA. ¡Fuig, home, fuig, que 'm dirás!

BRUNET. Devant de la gent mòlt oju:
som enemichs capitals;
pero á solas, nos ab nos,
á partí un pinyò, ja ho saps.

(*Entra en lo corredor.*)

ESCENA IV.

JULIA, AGUTZIL y CONDUCTOR del tramvia.

JULIA. No, no, densá que fem vaca.

francament, no'm puch queixar

CONDUCT. A Agutzil! Si eridaban lo tramvia,
sòch jo.

AGUTZIL. ;No ho 'guera dit may!

CONDUCT. M' arribo hasta la taberna.

AGUTZIL. Sí, descuidis.

CONDUCT. Torno aviát.

(Lo Conductor surt pel fondo, l' Agutzil per la esquerra.)

ESCENA V.

JULIA, luego las veus de FRANCISCO y BLANCA.

JULIA. ;Altre pel nos lluiria

si ho fessim tots! Ré, 'ls mèus plans:

constituí una gran familia.

una agrupació ben gran.

formant un sol home bó.

;Ay, lo cor se me n' hi vá!

;Qui s' escapaba allavoras?

Ni una rata; alsa al contát,

aquí al devant no s' en troban,

tant ne vull, tant me'm darás.

Pero ara, tot son envidias

y miserias y paranys:

l' un se menja 'l fetje al altre.

si es que 'n tè, y al capdevall.

d' axó qui s' en aprofita

son los clients. ;Per ells se fá

la festa! ;Tambè 'n tindria

de plets! Pero es natural:

;qualsevol es home bó!

;Jo sè 'l que á mi m' ha costát!

;Vol mòlta lletra menuda!

(Sentint crits al carrer.)

;Qui es qu' està baladreijant!

;Quin escándol!

(Los crits y 'l disputá d' un home y una dona van augmentant. Tots los que 's trobin en la escena, menos un pagés que seguirá assentát, se dirigiran á la porta del fondo privant al públich de réurer als que disputan.)

VEU DE BLANCA.

No m' empenyi,

sino...

VEU DE FRANCISC. Perque 'm priva 'l pás,
serè 'l primer.

VEU DE BLANCA. S' ha de véurer.

FRANCISC. Tingui, ja ho veu.

(*Per entre la gent. separada per la empenta de Francisco, entran aquet y Blanca bruts de carbò.*)

BLANCA. ; Fuig, gran mal!

ESCENA VI.

FRANCISCO, BLANCA, AGUTZIL y JULIA.

AGUTZIL. (*Crit.*) ; Jaime Carrau!

(*A Francisco y Blanca.*) ; Eh! ; Silencio!
; Sembla l' alborot del pá!

JULIA. (*A Client.*) Vamos, don Jaume, siguemhi.

BLANCA. ; Maton!

FRANCISC. *Quién habló ; fregall!*

AGUTZIL. ; Fassin lo favor!

FRANCISC. Es ella.

BLANCA. Ell es, ell.

AGUTZIL. (*Cridant.*) ; Jaime Carrau!

JULIA. (*A Agutzil.*) Ja estém.

(*Entra en lo corredor ab lo client.*)

FRANCISC. (*Amenassant.*) Li clavaba.

BLANCA. Tóquim.

FRANCISC. Donchs calli.

BLANCA. No vull callar.

AGUTZIL. ; Qu' es axó, acabém! ; Qué volen!

FRANCISC. Senyò... (*Respirant fatigat.*)

BLANCA. Ussia... (*Lo mateix.*)

FRANCISC. Aquí venim
en conciliaciò.

AGUTZIL. ; Oh! ya, ya.

Prou que 's veu.

BLANCA. Es un *infama*.

FRANCISC. Li dich que calli.

BLANCA. Un malvát.

FRANCISC. ; Si no calla! (*Torna á amenassarla.*)

BLANCA. ; Sí? ; Qué 'm cridas
menins?

AGUTZIL. ; No 'n sortirém may!

FRANCISC. M' ha dit menins.

BLANCA. ; Y altrás cosas!

AGUTZIL. (*A Blanca.*) Miri axó es un tribunal:
no es una plassa de toros;
que s' espliqui un sol, veyám.

TOTS DOS. Sí, senyor; jo...

BLANCA. No se 'l cregui:
tot lo que digui es fals.

FRANCISC. ; A n' ella no l' ha de créurer!

- AGUTZIL. ;Trapassera!
;Es un treball!
;No 'ns entendrèm!
- BLANCA. Aquest home
aquí ahont lo veu...
- FRANCISC. *(Interrumpintla.)* No es vritat.
Aquesta dona...
- BLANCA. *(Li auteir.)* Es mentida.
- AGUTZIL. Bueno. Quedém enteriats.
Aquí un dels dos té rahò.
- FRANCISC. Jo.
- BLANCA. Jo.
- AGUTZIL. ;Tots dos? enclavant.
- FRANCISC. Ab lo qu' ha sentit judici.
- AGUTZIL. Sí, puch anar judicant:
;no 'ls hi entès d' una paraula!
- BLANCA. Donchs escolti.
- FRANCISC. Ja veurà.
*(Los següents versos subratllats los dirant tots dos a la
vegada y erident.)*
*Miri: aquesta carbonera
se m' ha establert al derant
y m' prent tota la parròquia
y uró no ho puch aguantar.*
- BLANCA. *Aquest carboner, calentse
de que jo sòch dona ; puf!
m' ha posat la mà a la cara
y uró no ho rull aguantar.*
- AGUTZIL. *(Ap.)* Ab gent axí, feu justícia:
ni hos queda 'l recurs legal
d' observar fisonomías.
;Com van tant enmascarats!
- (Alt.)* Vamos á véurer: sortimne:
cada hù per separát. *(Separantlos.)*
- FRANCISC. Sí, sí, que la treguin fora.
- BLANCA. ;Qui, á n' á mí? A vostè l' traurant.
- AGUTZIL. *(A Franc.)* Vostè ha de donar l' exemple.
- FRANCISC. ;Senyò ussia! *(Suplicant.)*
- AGUTZIL. Es un instant.
(Ap.) ;Axó d' ussia es camándula
y un s' hi posa tot inflát!
- FRANCISC. No ho fassi, miri li juro
no obrir més la boca.
- AGUTZIL. ;Cá!
sentintla á n' ella.
- FRANCISC. No ho cregui;
vaig á seure allí, apartát,
y per blasfemias que senti
faré muxoni.
- AGUTZIL. Veyám.
(Francisco s' assenta en la cadira.)
- BLANCA. ;Titó, sembla que 't coneixen! *(Ironia.)*

- FRANCISC. Veu, ja 'm busca *(A Agutzil.)*
AGUTZIL. ; Qui 'n fá cás!
FRANCISC. No 'm dich Titó, 'm dich Francisco;
; jo callo! vagiu notant.
AGUTZIL. Digui, digui. *(A Blanca.)*
BLANCA. Avans li juro
dirli la pura vritát.
FRANCISC. ; Ja 'n sentirém de mentidas!
BLANCA. ¿ Veu ell? Bueno. Aquest galant
m' ha pegát.
FRANCISC. Que ho probi.
BLANCA. ; Vaya!
Bè hi dech tenir la senyal;
en prou feynas fá mitja hora.
FRANCISC. Donchs nada, jo dich qu' es fals.
BLANCA. Jo sò una dona...
FRANCISC. *(Interrumpintla.)* Que ho probi.
AGUTZIL. ; Fassi 'l favor! *(A Francisco.)*
FRANCISC. ; M' ha escapát!
BLANCA. Jo vaig obrí una botiga
petita, encara no fá
vuit dias, era 'l dimecres:
m' he establert al bell devant
del senyor, carrer del Liri,
número catorse ¿ sap?
sò carbonera. .
FRANCISC. Que ho probi.
AGUTZIL. ; Home axó 's veu clá!
FRANCISC. Es vritát.
BLANCA. Y axó ¿ entent? á don Francisco.
FRANCISC. ; Don Francisco! *(Indignát.)*
BLANCA. Li sab mal.
Perque vaja... siga que una
es més amable.
FRANCISC. *(Ironic.)* ; Qui sap!
BLANCA. O que la mercadería
que jo vench, es millor...
FRANCISC. *(Aixecantse cremát.)* ; May!
Axó no li puch permétrer.
AGUTZIL. ; Psit! *(Senyalant que calli.)*
FRANCISC. ; Perque ha de rebaixar
lo mèu género! ; Oh y qui parla!
qu' ensenyi 'l carbò mullát.
AGUTZIL. Prou. *(A Francisco perque calli.)*
BLANCA. ; Ni menus me l' escucho!
; Jo vench més carbò! ; Aquí está
lo quid!
FRANCISC. ; Si carbò: pedretas!
BLANCA. No sè com gosa... Veyám,
que li mirin las balansas.
; Ja me li estát observant
desde casa!

FRANCISC. ¿Y qué ha vist? ¡Parli!

BLANCA. ¿Qué? Las traficás qu' hi fá.

FRANCISC. ¡Mala llengua!

BLANCA. Las balansas
no tenen los plats iguals ;
l' un pesa molt més que l' altre
y encara després pesant,
may espera que 's nivellin ;
tot fent lo dissimulat,
hi clava un copet que 'ls quita
mitja lliura. L' endemà
de mudarme, hi vá aná un carro
á entrada de fosch y ¡au, au!
¡ne vol de palets de riera!

FRANCISC. És mentida.

BLANCA. ¡Que 'm dirá!
¡Encara 'n guardo un, *sanjores*,
qu' está tot enmascarat!
En fin : hi fá tals traficás,
que tots los seus parroquians
ara se 'n venen á casa
á servirse. ¡Axó ja ho sap!

FRANCISC. ¿Que no ho sent? ¡Me vè á dir lladre
(A Agutz.) ab bonas paraulas!

AGUTZIL. ¡Bá!
no s' amohini.

FRANCISC. ¡Axó es molt serio!
Y després, lo que há contat
es lo que ella fá.

BLANCA. Sí; pénjat.

FRANCISC. ¿A mi m' ho vindrá á negar?
Que li confrontin los pesos :
que ho diguin si son legals :
que li mirin la romana
y 'ls sarrions. Entre l' espart
dels sarrions ¡allí es la trampa!
Que 'ls pesin per separát,
y si no hi troban dos lliuras
de excès me deixo llevar...

BLANCA. ¿Qué vol dí? ¿Y donchs la parróquia
perqué la tinch jo, veyám?

FRANCISC. ¿Perqué? M' ho callo.

BLANCA. Au, au, maco :
diguin.

FRANCISC. Vosté 'ls pot donar
cosas que á casa no hi troban.

BLANCA. ¡Reina pura!

AGUTZIL. Vaja ; pau.

BLANCA. Axó tindrà de probarmho.

(A Agutz.) Vosté ho há sentit.

AGUTZIL. ¿Jo? ¡Cá!

BLANCA. Sostinguiho.

- (*Acostantse á la taula, ahònt estará en Francisco.*)
FRANCISC. (*Pegant cop sobre 'ls papers.*) Lo dicho dicho.
BLANCA. No m' espanta á mí picant.
M' ho sostindrà.
(*Pega també un cop sobre 'ls papers.*)
AGUTZIL. (*Reparant que han embrutat lo paper.*)
; Que han fet ara!
; Axó es paper judicial!
; Vaya un modo de posarho!
(*Easenya al públich lo plech de paper en que 's reuhen
marcadas dos mans, una d' home grossa y altre petita.*)
; Fora d' aquí tots! ; Mal llamp!
FRANCISC. M' en rento las mans ; es ella.
AGUTZIL. ; Ara se las renta? ; Avans
d' embrutarme axó! (*Campan.*) Voy.
(*A Francisco y Blanca.*) Mirin...
FRANCISC. L' hi acabarem de contar.
AGUTZIL. Váginho á contá á sa tia.
Jo ja 'n tinch proa. (*Se'n vá per la esquer.*)

ESCENA VII.

BLANCA, FRANCISCO, BRUNET y luego AGUTZIL.

- BRUNET. (*Que há sortit del judici sis versos avans.*)
Ja veurán :
aquell era l' agutzil.
BLANCA. ; L' agutzil era! ; Ay carat!
Jo ho 'guès sabut *sucsalencia*.
FRANCISC. Jo 'm creya que era un sultan
y es un quili. un mort de gana.
BLANCA. Fuig *que mancho* : féuli pás.
BRUNET. Vostés aquí, ; perquè hi venen.
per conciliació ó verbal?
BLANCA. Jo per una bofetada.
BRUNET. Ré, vamos. sí ; anèm per parts.
(*A Franc.*) ; Vosté es l' actor?
FRANCISC. ; Que diu ara!
; Cómich? No ho he sigut may.
Sòch carboner, per servirlo.
BRUNET. No es axó. ; Vosté há donat
ó há rebut? ; Qui há estat la víctima?
FRANCISC. Jo, que no tinch parroquians.
BLANCA. Jo, miri. (*Per la galla.*) ; No tení un home!
; Lo que es jo m' haig de casar!
BRUNET. Ja ho veig, vosté es *la ofendido*.
AGUTZIL. (*Cridant.*) Tramvia. (*Ap.*) Anèm despetjant.
; Encara hi há aquell parell!
(*A Franc.*) Per vostés me n' hi emportat
una fregada d' orelles.
BLANCA. ; Sí? ; ; *Fuacencia!!* (*Irónica.*)

AGUTZIL. Parlin baix
(*Cridant.*) ; Lo conductor del tramvia!
; Vaja! (*Veient qu'entra pel fonda.*)
BRUNET. (*A Blanca y Franc.*) Tot s'arretglará.
(*A Blanca*) Miri, vostè necessita
un home bó.
BLANCA. Sí, es vritat:
bó ó dolent jo vull un home.
BRUNET. Sí jo serveixo...
BLANCA. (*Mirantse de cap á pens.*) Qui sap.
M'hi pensaré ; ; per casarse!...
BRUNET. ; Qui li parla de casar!
Per aná al judici
BLANCA. ; Ah! vamos :
sí senyor, sí.
BRUNET. Donchs avant :
¿vostè tè confiança en mi?
BLANCA. Ja ho crech.
FRANCISC. Jo també.
BRUNET. ; Carám!
Tè rahò vostè... ; Ah, ja surten!
(*Veient que Juliá surt per la esquerra.*)
(*A Franc.*) Esperis un poch.

ESCENA VIII.

Dits y JULIA, luego CLIENT 1.^r y 2.ⁿ que surtirán
de la esquerra

(*Cridantlo.*) ; Juliá!
(*A Juliá.*) Miri, 'l senyò há de parlarli.
JULIA. (*A Franc.*) Donchs vingui.
BRUNET. (*Se l'emporta á la esquerra : primer terme.*)
(*Assentantse en la cadira y prenent notas.*)
Axó vá marxant.
(*A Blanca.*) ¿Cóm se diu?
BLANCA. Blanca Cardona.
BRUNET. ¿Quina edát tè?
BLANCA. Disset anys.
BRUNET. ; Malament ; no puch servir-la!
(*Deixant la ploma.*)
BLANCA. ; Que he dit! ; Ahònt tenia 'l cap!
; Posi trenta : posi trenta!
BRUNET. ; Ja deya jo! ; ¿Y ahònt está?
CLIENT 1. ; Vaya un jutge mès despòtich!
; Está perdut aquest ram!
CLIENT 2. ; Veig qu'encara hi há justícia!
; Axó es un jutge legal!
AGUTZIL. Gracias.
(*Recullint la propina que li dona Client 2*)
; Ja hi tocát estrena!

FRANCISC. (*A Juliá.*) ¿Li deurán fer pagar danys y perjudicis?

JULIA. ¿Qué? ¡Vaya!

FRANCISC. ¡Donchs tibi; ja pot tibar!
Fàssili veure 'l blanch negre

JULIA. ¡Home es clá, y lo negre blanch!

BRUNET. (*A Blanca.*) ¿Vosté tindrà testimonis?

BLANCA. Ne tinch un.

BRUNET. Un sol no val.
La lley de partida 'ns xafa:
es testigo singular.

BLANCA. ¿Y 'l mèu vot?

BRUNET. Vosté tè tacha.

BLANCA. A mi ningú m' ha tachát.
Puch dú la cara mòlt alta.

BRUNET. ¡No dona: tacha legal!
Nada, ab diners y gramática,
farè 'l singular plural.

MARMANY. Axó ja passa de mida:
encara no m' han cridát.
Jo tinch feyna.

AGUTZIL. (*Que estaré parlant ab los que esperan.*)
Segui y calli.

MARMANY. Jo sòch una pobra. (*Torna á séurer.*)

BLANCA. (*A Brunet.*) ¡Cá!
Set ó vuyt anys de cadena
perpétua: que pagui 'l mal
que há fet!

BRUNET. Ja veurá. Blanqueta:
potser no n' hi posin tants.

BLANCA. ¿Cóm no? ¡Pegá ab una dona!

BRUNET. ¿Sap? La lley es terminant.
Miri.

(*Trau lo códich y busca l' article referent á Blanca.*)

FRANCISC. (*A Juliá.*) Que 's mudí de casa.

JULIA. Ja pot dir que s' ha mudát.

FRANCISC. Y després á la galera.

JULIA. ¿Galera? ¡Axó 'l primer pás!

BRUNET. (*Llegint.*) Artículo 604. Serán castigados con la pena de uno á cinco dias de arresto ó multa de cinco á cincuenta pesetas. Primero: los que golpearen ó maltrataren á otro de obra ó de palabra, sin causarle lesion.»

(*Parlát.*) Aquest es lo nostre article.

BLANCA. ¿No mès?

BRUNET. ¡Oh! Després vindrán
las costas y tots los gastos.
¡Y axó luego puja!

BLANCA. (*Descontenta.*) ¡Ay, ay!
Veig que axó de la justicia
no fila dret. Anèm mals.

BRUNET. ¿Qué diu! ;S' en farà deu pedras!

BLANCA. ¿Cóm?

BRUNET. ;Si ho tenim per la má!

Vosté ha de torná á insultarlo ;

pero d' aquell modo ¿sap?

Que 's cremi, que agafi un' arma .

sobretot que hi hagi sanch ;

si no pot ser sanch , fractura .

una fractureta al bras .

Sí , ab un bras ne tindrem prou .

Ja l' impedeix pel trevall :

y allavoras sí , demani :

gastos , y paper sellat .

y presiri , y perjudicis ,

y la cura : en fin : ;la mar !

FRANCISC. Veig que encara hi há justicia :

tingui . (*Dóna quartos.*) ;Res! Vagi gastant .

JULIA. D' aquest plet há de sortirne

com la nèu .

FRANCISC. ¿Sí?

JULIA. Mòlt més blanch .

BLANCA. (*Ap.*) Con tal qu' ell vagi á presiri

tant se m' en dóna . Ara hi vaig .

(*A Franc.*) Sembla qu' estém mòlt alegres .

FRANCISC. No 'm busqui la boca .

BLANCA. *Irónica.* ;Es clá!

Com la tè tant bufoneta .

FRANCISC. ;Miri! (*Amenassantla.*)

BLANCA. ;Fugiu!

BRUNET (*A Blanca*) No vè al cás

ara .

JULIA. (*A Blanca.*) Vosté no s' hi fiqui .

BRUNET. ¿Perqué no s' hi há de ficar?

JULIA. (*A Brun.*) Vosté calli .

BRUNET. ¿Per qui parla?

JULIA. Per vosté .

BRUNET. ;Que 'n faig poch cás!

BLANCA. ¿Perqué no 'm pegas? (*A Francisca.*)

AGUTZIL. ;Silencio!

FRANCISC. ;Pescaterassa!

BLANCA. ;Bastaix!

VEU D' AGUTZIL CAST. *El señor Juez.*

(*Atracessa la escena desde la esq. senza dir res lo Jutge.*)

AGUTZIL. *Llensant lo cigarro.* ;Vatualisto!

(*Gira confusió.*)

;A mi 'm comprometerán!

;Vagin á brallarse a fora!

BRUNET. Sí ; ja la farè avisar .

Jo omplirè las papeletas .

BLANCA. Que... (*Ficantse la má per pagarlo.*)

BRUNET. Ho trobarém tot plegat .

; Ah . sobretot no 's descuidi

de venir ben neta!
 BLANCA. ; Es clá!
 BRUNET. Adios.
 BLANCA. Servidora. (*Surt pel fondo.*)
 JULIA. (*A Francisco.*) Quedi
 completament descansát.
 Li adverteixo. (*Li parla á l' orella.*)
 FRANCISC. Per supuesto
 Vaja. hasta luego. (*Surt pel fondo.*)
 JULIA. *Mandar.*

ESCENA IX.

BRUNET, JULIÀ, AGUTZIL, PROCURADORS 1.^r y 2.ⁿ

BRUNET. ¿Quant t' ha dát? (*A Julià.*)
 JULIA. (*Content enseyantli.*) Mira, dos nassos.
 BRUNET. ; Que 'm contas!
 JULIA. ; Que vols dí! ; Ay, ay!
 Escorfóllam. ; Ah. sí! esperát;
 quatre duros.
 BRUNET. ; Eh! ¿Qué tal?
 JULIA. ; Home. m' hi confós!
 BRUNET. ; Sí. es fácil!
 JULIA. ¿Y ella?
 BRUNET. Encara no ha pagát.
 AGUTZIL. ; Gracias á Dèu que son fora!
 PROC. 1. Actívam aquell embarch.
 que hi tinch costas.
 AGUTZIL. Bueno, bueno.
 PROC. 2. ; Ah! Tu: no 't descuidis pás
 d' entreteni aquella cópia.
 que 'm convè.
 AGUTZIL. Tot se farà.
 BRUNET. M' arribo á menjá un bossi.
 JULIA. T' acompanyo.
 BRUNET. ¿Sí? ; Donchs au!
 (*Surten tots menos l' Agutzil.*)

ESCENA X.

AGUTZIL y MARMANYERA.

MARMANY. ¿Veu? ; No 'm cridan!
 AGUTZIL. ; Qu' es pesada!
 ¿Perqué hi vè aquí?
 MARMANY. Ja veurá.
 A mi 'm déuhen trenta duros.
 Jo vench á la plassa y ¿sap?
 com se ven poch, jo m' enginyo:

deixo á n' en Pere y en Pau,
mitxa pesseta per duro,
y axí 'm busco quatre rals.

- AGUTZIL. ¿Y que ja há tret papeleta?
MARMANY. No senyor : no hi dât cap pás.
AGUTZIL. ¿Y donchs ? ¿Cóm vol que la cridin ?
(Ap.) ¿Quina gent més animal!
MARMANY. A mi m' han dit que vinguès
á veure 'l jutge de pau,
y qu' ell ja ho arreglaria.
AGUTZIL. ¿Sí ? ; Bè ! ¿Cóm ho há d' arreglar ?
MARMANY. ¡ Ay, ay ! Pagant : es mòlt fâcil
AGUTZIL. ¿Qui 'l jutge ? Sí, ara li fan
lo mánech.
MARMANY. ¿Cóm ? ; Per có cobra !
AGUTZIL. Dona , avans l' há de citar.
¿Cóm vol que ho sâpiga 'l jutge ?
MARMANY. ¿La justicia ? ; Tot ho sap !
¿Ja ho crech ! Per có m' esperaba.
AGUTZIL. ¿Sí , podia aná esperant !
(Li dóna paper.) ¿Veu aquest papé ? Ha de omplirlo :
lo jutge senyalará
dia y hora : vesté torna,
porta un full dels de sis rals :
busca un home bó...
MARMANY. ¿ Ay la mara !
¿Que feyna se m' ha girát !
No senyor : no vull fer gastos :
que 's perdi ; Si al capdevall
la justicia tot s' ho menja !
AGUTZIL. (Cremát.) ¿Tingui conta ab lo parlar !
MARMANY. ¿Si clama al cel !
AGUTZIL. ¿Poca llengua !
¿Fora d' aquí !
MARMANY. Ja m' en vaig.
¿ Ay senyor ! Ja ho deya 'l pare :
¿quan més pobres més treballs !
(Surt pel fòndo)

ESCENA XI.

AGUTZIL, luego, PAGÉS.

- AGUTZIL. Feu plé á bestias. ; Mala bruixa !
¿Quin' hora de'n ser ! *(Mira 'l relotge.)*
Dos quarts
de tres : no més falta un jutge.
Aprofitém aquest blanch
per fè un pisolabis. ; Y ara !
(Veient que 'l Pagés s' en vá al corredor.)
¿Ahònt vá aquell mestre ! ; Alto ! ¿Ahònt vá ?

- PAGES. Vaig á veure 'l senyor metje.
AGUTZIL. ¡Metje! ¡Si aquí no n' hi há cap!
PAGES. Sí senyor: ja hi prés informes.
AGUTZIL. ¡Ah bueno!
PAGES. Jo sè 'l que 'm faig.
¿No es aquí Sant Cayetano?
AGUTZIL. Sí.
PAGES. Ja ho veu.
AGUTZIL. ¿Que l' han citát?
PAGES. No: hi rebut carta.
AGUTZIL. Donchs miri.
(*Senyalant la porta y empenyentlo.*)
Fassi 'l favor, ja veurá.
PAGES. ¡Ah! no senyor, vull sortirne;
lo noy gran está malalt
y ho sabrè tot: sò 'l sèu pare.
(*Plorant.*) ¡Pobret! ¡No ho guera dit may!
AGUTZIL. Jo ho sento pero...
PAGES. ¿'S trastorna?
¿Es á dir que vosté ho sap?
AGUTZIL. ¡Qu' haig de saber!
PAGES. No m' ho negui;
á mi 'm pot dir la vritát.
AGUTZIL. Vaja, no 'm vingui ab romansos.
No es aquí.
PAGES. ¿Donchs ahònt será?
AGUTZIL. ¡Qu' ho sè jó!
PAGES. (*Buscantlu.*) Vegi la carta.
No la duch pero es igual.
Me deya ab totas las lletras:
Pare; jo estich desahuciát.
Vosté posis al mèu puesto.
AGUTZIL. ¿Y bè, qué?
PAGES. 'L metje d' allá
desseguida vá dir malo.
¡Tè un cop d' ull! Y jo ¿qué faig?
M' en vinç ab lo primer tren
y 'm trobo al xicot... mòlt gras.
AGUTZIL. ¡Y donchs que vol!
PAGES. ¡Oh, no 'l cregui!
¡Ho fá per dissimular!
¡Quan lo metje ho diu!
AGUTZIL. ¿Qu' es ximple?
PAGES. No, no, no m' en fio pás.
¡Y 'l noy diu qu' axó es aquí!
Quan jó hi penso. ¡Desahuciát!
AGUTZIL. ¡Ja ho entench! L' han tret de casa;
sap qu' es: que no déu pagar.
PAGES. ¡Si li envio tretze duros
cada mes! Es estudiant.
AGUTZIL. Donchs se 'l gasta ab altre cosa
Desahuci; sí, sí, 'l treurán.

- PAGES. ¿De veras ?
AGUTZIL. ¿Y qué no ho veyá
vosté, qu' axó era un juzgát?
PAGES. No senyor. ¡ Que sap un home !
AGUTZIL. ¿ Y la gent que jo he cridát ?
PAGES. ¡ Com tots feyan mala cara
jo 'm creya qu' eran malalts !
¿ Y donehs com hem d' arreglarho ?
AGUTZIL. No mès hi ha un medi : pagant.
PAGES. ¿ Que sap quant puja ?
AGUTZIL. 'L qu' es ara
no: miri, torni demá
á las dotze.
PAGES. Bueno, bueno.
sí senyor. ¡ Quins estudiants !
AGUTZIL. De res. ¡ Quin pagés mes crach !
PAGES. Passiho bè ab la companyía.
¡ Crièu fills ! (*Surt pel fondo.*)
AGUTZIL. Adèu siau.

ESCENA XII.

AGUTZIL, luego PINXO.

- PINXO. ¡ Que paciència 's necessita
per sè agutzil!
AGUTZIL. *Entrant pel fondo.* Dèu los quart.
PINXO. ¡ Un altre ! ¡ Axó es un fatich !
AGUTZIL. ¿ No es aquí 'l juzgát de pau ?
Municipal, s' en diu ara;
pero es lo mateix, avant:
¿ que hi há ?
PINXO. Res, una friolera :
nos entendrém mòlt aviat.
Un amich ¡ sembla mentida !
¡ Quins amichs ! Bè. anèm al cas:
era amo de una caseta
petita, ré. quatre ambans.
y trovantse ple de dentes,
ab l' aygua hasta 'l coll. ¿ qué fà ?
la posa en nom mèu. ab firmas
y papers, ben mastegát.
Me venen á mi 'ls ingleses :
me 'ls vaig tráurer de 'l devant
y l' amich vá fè 'l seu fet.
¿ M' entent ? me 'l van deixá en pau.
AGUTZIL. ¿ Y qué ?
PINXO. Tot fresch l' altre dia
surt ab lo ciri trencát
que diu que la casa es seva.

- AGUTZIL. ; y que jo l' hi he de tornà !
; Y donchs !
- PINXO. Jo cobro 'ls lloguers ;
; jo m' hi he anát acostumant !
; Després, no sòn quatre quartos !
; Vintidos duros mensuals !
Y 'm fan riurer. ; Ves com quedo
si 'm falta axó ! ; Com ho faig !
- AGUTZIL. ; N' hi há per llogarhi cadiras !
- PINXO. Diu que 'm clavarà un embarch ;
pero 'ls papers sòn papers.
; Jo estich ben aconsellát !
- AGUTZIL. Miri, la cosa vá llarga
Axó es un plet.
- PINXO. ; Qué diu ! ; Cá !
; Si es mòlt senzill ! M' han dit vesten
devant del jutge de pau
y fès una tercerilla.
- AGUTZIL. ; Sí ? Donchs fàssila : veyám.
- PINXO. ; Qué vol dir que no vaig bè ?
- AGUTZIL. ; Qu' ha d' anar sant cristiá !
- PINXO. ; Ah ! donchs miri, no m' hi apuro.
Jo aviát ho tindrè arreglát.
- AGUTZIL. ; Ah ! ; sí ?
- PINXO. Garrotada seca.
- AGUTZIL. ; Pero home !
- PINXO. ; Li bado 'l cap
ara mateix !
- AGUTZIL. ; Per mi, apreti !
- PINXO. No senyor, no s' en riurán.
; Jo plets ? ; Cá ! ; Ni en Plet dentista
m' arrencará cap caixal !
Passiho bè.
- AGUTZIL. ; Axó pot anarhi
malament !
- PINXO. ; Que m' ha d' aná !
; Jo hi sortit de compromisos !
; Vostés ja estant avisáts ! (*Surt pel fondo.*)

ESCENA XIII.

AGUTZIL sol.

; És bonich ! ; Quinas doctrinas !
Aquest déu ser cantonal.
; Féuli enténdre á n' aquest home
la lley ! Val més esmorsar.
; Ja 'm sembla qu' es hora ! A véurer
la dona que m' ha portát.
D' un cistell que hi há sòta la taula trau una ampolla

de xi y un ras que deixa sobre la taula, obra la fiambrella y trau una costella.)

¡ Malvinatje la costella !
¡ Sempre'l mateix per variar !
¡ Uf ! ¡ Quin gust té de moltó !
Sembla seu. ¡ Ja hi esmorsat !
Te, que s' ho menji qui vulgui.

Torna la costella á la fiambrella, fica aquesta en lo cistell y aquet sola la taula.

¡ Després encara vindrán
á dirme, que la justícia
tot s' ho menja ! ¡ Mal parláts !
Vaja ; anèm á escombrá 'ls quartos.
Després d' un ápat ; es clá !
hè de gust lo trevall.

*(Veient á Francisco qu' entra
Seguí.)*

Veigatlo indecis.) Si senyò, luego vindrán.

(Se'n vá per la esquerra)

ESCENA XIV.

FRANCISCO sol , mudát

Vamos, no m' há conegut,
m' há dit senyò. ¡ L' qu' es la roba !
¡ Fins l' Agutzil !... ¡ Axó proba
que la lley no vol res brut !
L' home bó m' ho há aconsellát ;
diu : vingui net y 'l primè.
Ja ho sòch. ¿ Y si ella no vè ?
¿ Cóm se arregla ? Haurè guanyát.
Lo qu' es sentintme á n' á mi
tot sol, la qüestió es ben clara,
y si vè ab aquella cara...
Vejam si la veig vení. *Surt pel fons.*

ESCENA XV.

BLANCA sola , mudada.

Ningú ; ja estava ab quimera.
M' han seguit tot lo carrer,
dos senyors. ¡ Quin goig dech fer !
Endavant ; sòch la primera.
He de buscá un bon partit.
¡ Si jo haguès sigut casada,
es clá, aquella bofetada
l' haurian dada al marit !
¡ Quan lo jutge 'm veurá axí !

D' ell no 'n traurá l' aygua clara.
; Com vindrá ab aquella cara !
; Ja 'm sembla que 'l veig vení !

MÚSICA.

Quan me poso de las festas
y 'm netejo aquet pamet,
mes de quatre 'm dihnen: *maca*,
mes de quatre 'm fan l' ullet.

N' hi há que 'm dihneu: ¿qué té pressa?
¿Tan soleta nò te pó?

Altres: ¿qué viu lluny? ¿Ahont tanca?
N' hi há que 'm tiran un petó

Jo 'ls contesto ab mala cara:
Vosté 's deu equivocá.

Els se pensan que m' hi enfado;
pero 'l cor se me n' hi vá.

Com jo so dona,
vull que 'm estimin
ab frenesí.

Solters y viudos
no hos fassi frenta
que hos daré l' sí.

Aprofiteuvos
d' aquesta ganga:
jo 'm vull casar.

Jo cuso y planxo,
jo canto y ballo,
jo se estimar.

Aprofiteu la ganga,
caseuvos tot seguit;
No hos fassi por la roba;
jo soch un bon partit.

Jo tinch un oncle en la Habana
que te un ingeni ;fillets de Deu!
que avuy per demá que 's mori
;Deu no ho permeti ! serà ben meu
Y allavoras vindrá 'l lluí,
y allavoras vindrá 'l gastar,
ja veureu la carbonera
tenint pessetas si sab gosar.
Tindrè en lo paseitg de Gracia
tot un palació per ferhi l' niu.
tindrè mulatets y hamaca
per fer las siestas quan ve l' estiu
Y allavoras vestit d' aquí;
y allavoras calsat d' allá.
Lo jovent de Barcelona
;Mareta meva! ;Com s' hi fondrá!

ESCENA XVI.

BLANCA, luego FRANCISCO.

PARLAT.

Sembla que tothom es fora
Nada : dèxemhi assentá.

(*S' assenta en lo banch de la dreta.*)

FRANCISC. Ja 'm sembla que no vindrá.
;Quant no es aquí en aquesta hora!
;Fandillas! ;Quina minyona
mès barba!

BLANCA. (*Ap.*) Aquet senyoret
déu buscá 'l jutge. ;És guapet!

FRANCISC. Veyám si filem. ;Qu' es mona!
(*Ab la pala del braser prent un poch de sendra per encendre un cigarro.*)

S' apagát. (*A Blanca.*) És tarregada
dolenta.

BLANCA. Ja ho veig qu' ho es.
;Embolichs dels carbonès!

FRANCISC. Se coneix qu' ha estat mullada.

BLANCA. ;Aquí no n' hi há hagut cap mica
de carbò!

FRANCISC. ;Cá! Es carbonet

BLANCA. (*Ap.*) ;Hi entent per ser senyoret!

FRANCISC. (*Ap.*) ;Per no ser del ram s' esplica!
(*A Blanca per la sendra que li ha tirát.*)
;Ah! Dispensi. ;L' hi he tacát
lo vestit!

BLANCA. No.

FRANCISC. (*Netejantli*) ;'M sap mòlt greu!

BLANCA. No s' incomodi.

FRANCISC. (*Espolsantla*) ;Dèu mèu!

BLANCA. Mil gracias. (*Ap.*) ;Qu' es delicát!

FRANCISC. (*Ap.*) ;Qu' es fina!
(*S' assenta en la cadira. Pausa.*)
;Avuy fá fresqueta!

BLANCA. Sin embargo...

FRANCISC. ;Oh! si que 'n fá.

BLANCA. La estaciò s' ño porta.

FRANCISC. És clá.

BLANCA. (*Ap.*) ;Es simpátich!

FRANCISC. (*Ap.*) ;Qu' es guapeta!
(*Pausa.*)
(*A Blanca.*) Endemès... ;Ay no s' estigui
en aquet banch!

(*Aixecantse y ofrintli la cadira.*)

BLANCA. ;Si estich bè!

Gracias.

FRANCISC. No ho permeteré.

- BLANCA. Ho accepto perquè no digui.
(*Accepta la cadira.*)
- FRANCISC. Jo aquí. (*Seu en la capsa del braser.*)
;Que es maca! (*Ap.*) ;M' hi llenso!
- BLANCA. ;Que s' en burla?
- FRANCISC. No senyora.
;Prou qu' ho sap vosté, traydora!
- BLANCA. Sòch dreta y igual.
- FRANCISC. ;Ja m' ho penso!
;Qu' hi tè algun plèt vosté aquí?
- BLANCA. ;Cá! un murri que m' ha insultát,
un vehí.
- FRANCISC. ;Axó tè 'l vehinát!
;Lo mateix me passa á mi!
- BLANCA. ;Ay! ;ay!
- FRANCISC. Sí, una pescatera
una dona qualsevol
m' ha insultát ; y ha armát un vol!
- BLANCA. ;Hi há gent de tota manera!
- FRANCISC. ;Pero en mala banda cau!
Menjará galera llarga.
- BLANCA. ;Qué diu!
- FRANCISC. La pagaré amarga.
;M' haig de vèndrer l' últim clau!
- BLANCA. ;Fassi 'l tonto!
- FRANCISC. ;Cá, barret!
;Y vosté, perquè no 'l fá?
- BLANCA. ;Jo? ;Está fresch! ;No haig de pará
fins que 'l veurè ab un grillet!
Es que lo mèu es pitjor
;m' ha posát la mà á la cara!
- FRANCISC. ;Y aquest home viu encara? (*S' aireca.*)
Diguim ahònt es.
- BLANCA. (*Airecantse.*) No senyor.
;No val la pena! ;Axó ray!
No vull que vosté...
- FRANCISC. ;Qué diu!
;Ab un sèr inofensiu!
;Vamos, no ho he comprès may!
;Pegá ab una dona! ;Bè!
- BLANCA. No 's cremi.
- FRANCISC. ;Deixi 'l per mi!
;Me vol fè un favor?
- BLANCA. ;Jo? Sí.
- FRANCISC. No 'm miri tant.
- BLANCA. ;Quins cops tè.
La lley lo doblegará.
L' home bó hi tè confiansa.
- FRANCISC. ;Oh. axó sí! No hi há esperansa.
Es net: vosté guanyará.
- BLANCA. ;Vol dir?
- FRANCISC. ;Si fos jutge jo!...

- BLANCA. ¡Mara de Dèu! ¡Pobre vara!
FRANCISC. ¡Guasson!
FRANCISC. ¡Si ab aquesta cara
No 's necessita home bó!
Si vostè al jutge, ab malicia
li clava una miradeta
¡ja li dich qu' anirà dreta
la vara de la justícia!
- BLANCA. ¡Com s' en riu!
FRANCISC. Li dich de veras
¡Dèu sè un home temerari!
Si jo fos lo sèu contrari,
no hi voldria partir peras.
- BLANCA. Donchs á mi 'l plèt me fà frenta.
No tinch costáts.
- FRANCISC. (*Mirántseli 'ls costáts.*) ¡Francament,
no 's pot queixar!
- BLANCA. Qu' es dolent.
FRANCISC. ¡Vostè si qu' es ben dolenta!
S' en vá pel mon tant bonica,
troba ab un desprevingut,
y qui jemega há rebut.
- BLANCA. ¡Ay fill mèu, quina palica!
FRANCISC. ¡Com palica! Ja veurá:
¿Vostè 's casaria ab mi?
- BLANCA. ¿Sap?... Si vinguès ab bon fi...
FRANCISC. ¡Y tal bó! ¡Ja 'l tastará!
- BLANCA. (*Ap.*) ¡A n' aquet xicot l' escamo
si li dich la professió!
- FRANCISC. (*Ap.*) Quan sabrá que vench carbó.
¡Quina carbassa que 'm mamo!
Nada: vejám si es amable. (*L' abraça.*)
- BLANCA. (*Cremada.*) ¡Vostè 's dèu equivocá!
- FRANCISC. ¿Jo? No.
- BLANCA. No 'm torni á tocá.
- FRANCISC. Bè. ¡Jo 'n surto responsable!
- BLANCA. ¡Cuidado!
- FRANCISC. M' ha entrát ab furia.
Pero en Carbó ho fá al moment.
- BLANCA. ¿Carbó per fè un casament?
- FRANCISC. Vull dí en Carbó de la curia.

MÚSICA.

¡Vostè m' ha tret de tino!
Estich ben decidit:
Per mica que m' estimi,
jo 'm caso tot seguit.
Si vostè m' dona carbassa
la porto á n' els tribunals,
perque d' aquesta manera
no 's roba ni al *camí ral*

- Quan jo mes tranquil estava,
vosté 'm surt de tras cantó
y m' diu: lo cor ó la vida.
¡Mal per mal prengui l' meu cor!
- BLANCA. De següé que si l' escoltan
no 'l penjarán á vosté,
perque ¡vaja te unas cosas
que no se d' hont se las treu!
Pero jo no vull romansos
jo 'l que vull: un capellá,
que 'ns ensenyi desseguida
la pístola de Sant Pau.
- FRANCISCO. Hi haurá pístola
Creguim á mi
- BLANCA. ¿Y un cop casada
sere felis?
- FRANCISCO. Si vol fiansa
n' hi donaré.
- BLANCA. (Ap.) Vull que glateixi.
(Alt.) M' hi pensaré.
- FRANCISCO. Vosté, filla meva, no sab ab qui tracta
Entregui la plassa, no hi pensi un moment.
¡Cuan sigui casada será tan dichosa
que 'l dia que s' mori tindrà un sentiment.
- BLANCA. Si al fi vosté 's casa
si logra tenirme contenta com diu,
M' obligo á que trobi
mes dolsa la vida que poma al caliu.
(L' abraça. Suspensió de música.)

PARLAT.

- Vosté m' ha prés per altra,
no 'm vinga ab més rahons.
(Se 'n vá á la dreta.)
- FRANCISCO. Ab donas tant esquerpas
tampoch hi vull qüestions.
(Se 'n vá á la esquerra.)
- BLANCA. Conech que n' hi fet massa.
¡Potser s' ha ressentit!
- FRANCISCO. Axó á mi sempre 'm passa
per ser massa atrevit.
¿Qué está enfadada encara?
- BLANCA. ¡És clá! ¡Si es tant dolent!
- FRANCISCO. ¡No 'm fassi mala cara! (S' hi acosta.)
- BLANCA. Donchs tingui enteniment.
(Música repetint l' alegre.)
- FRANCISCO. Vosté, filla meva, etc.
- BLANCA. Si al fi vosté s' casa, etc.

PARLAT.

- BLANCA. Vostè 'm promet una cosa
que no la podrà cumplí.
- FRANCISC. ¡Qué diu! ¡No 'm coneix á mi!
dit y fet: llicencia closa.
- BLANCA. ¡Si jo haguès sigut casada
no 'm gueran fet aquell tort!
¡Pillu!
- FRANCISC. ¡Dèn mèu, quin recort!
¡Diguim qui es! ¡Serà venjada!
Toqui quin bras mès molsut.
Ven axó. (*Pe 'l barret de l' Agutzil.*)
- BLANCA. Sí, un barret vell.
- FRANCISC. Donchs fassis conte qu' es ell.
(*Lo safu ab un cop.*)
¡Pot dir qu' oli li há caigut!
Ab un cop lo desfarè.
- BLANCA. ¡Si es carboner! ¡No senyor!
- FRANCISC. ¡Es del ofici! ¡Pitjor! (*Un altre cop.*)
- BLANCA. ¿Cóm?
- FRANCISC. (*Ap.*) ¡Que hi dit!
- BLANCA. (*Ap.*) ¡Ah! ¡Es carbonè!
(*A Francisco.*) Jo també 'n sòch.
- FRANCISC. ¡Tant persona
y es carbonera! ¡Cá!
- BLANCA. Miri:
m' estich al carrer del Lliri.
- FRANCISC. ¿Cóm se diu?
- BLANCA. Blanca Cardona.
- FRANCISC. ¡Válgam Dèu!
(*Cau en la cadira fent lo desmayát.*)
- BLANCA. ¡Y ara! ¿Qué tè?
¡Un treball! ¡Pobre de mi!
Begui aquet gotet de ví.
(*Li dóna lo del Agutzil.*)
- FRANCISC. (*Bebent.*) Descordim l' armilla. (*Ho fá.*) ¡Bè!
¿Ahònt sòch?
- BLANCA. A Sant Cayetano.
¿Li ha passát?
- FRANCISC. Estich millor.
(*Ap.*) ¿Cóm li dich?... ¡Quína calor!
(*A Blanca.*) Fássim lo favor del vano.
(*S' aixeca.*) ¿Vol que 'm passi ben aviát?
Peguim una bofetada.
(*Blanca li darà tres bofetadas aumen tant*
Mès fort, mès; ¡ja està venjada!
- BLANCA. ¿Cóm?
- FRANCISC. Sòch jo 'l que li he pegát.
Sòch en Francisco.

- BLANCA. (*Mateix joch qu' en Francisco.*) ; Ay senyó!
; Jo 'm moro!
- FRANCISC. ; Pobre de mi!
Begui aquet golet de ví. (*Lo del Agutzil.*)
Lo veu! ; Vol que la descordi?
- BLANCA. (*Arreantse depressa.*) ; No!
; Fugi. 'l cabell se m' erissa!
A mi no 'm torni á parlar.
- FRANCISC. ; Y donchs, cóm ho hem d' arretglar?
; No pago la trencadissa!
; Dona: la victoria es sèva!
; Jo si que no hi tinch la vida!
; Un casament, desseguida
costa un polvo, filla mèva!
Casantme, perdo 'l mèu dret ;
casantme, se 'm pon lo sol ;
y vosté logra 'l que vol.
; No 'm vol veure ab un grillet?
- BLANCA. ; Tè rahò!
- FRANCISC. ; Si há estát fortuna,
ben mirát! S' acaba 'l punt.
De dos cors: ne farém un,
y de dos botigas: una.
- BLANCA. ; Pero després de tants crits
véurer tanta intimitát!
; Cóm ho pendrá axó 'l vehinát?
- FRANCISC. Miri: ; que ho prengui ab los dits!

ESCENA ÚLTIMA.

Dits, BRUNET, luego AGUTZIL.

- BRUNET. ; Bravo! 'L jutge no ha vingut.
; Calla! ; Ja 'n tenim dos més!
Vostés... (*A Francisco y Blanca.*)
- BLANCA. Som los carbonès.
- BRUNET. ; No 'ls 'guera pás conegut!
; Qué hi há? ; No 'ls han pas citát!
; Y han de anar separáts!
- FRANCISC. ; Qué?
; Ja 'ns vol separar vosté
y encara no 'ns hem casát!
- BRUNET. ; Jo 'ls he de advertí!
- FRANCISC. No cal.
; Dich! (*A Blan.*) ; Vosté vol que hi torném?
- BLANCA. ; Jo? ; Cá!
- FRANCISC. (*A Brunet.*) ; Veu! Nos conciliehém.
- BRUNET. ; Sensa 'l jutge no es legal!
; Axó no pot quedá axí!
; No 'n faltaba d' altra! ; Cá!
- FRANCISC. ; Es dir que 'ns hem de brallá!

BRUNET. ¡Home, es net! ¡Qui 'm paga à mi!

BLANCA. ¡Ay, ay! ¡Que s'ha fet cap gasto!

BRUNET. ¡Qué diu! ¡Ja li faré 'l conta!

BLANCA. Fassil, donchs.

Brunet s'acosta á la taula y escriu.

FRANCISC. ¡No siga tonta!

¡No se 'l cregui á n'aquet trasto!

¡Si encara nó hem comensát!

BLANCA. ¡Axó puja desseguida!

FRANCISC. ¡No ho 'via vist en ma vida!

¡Y donchs, si 'us guessim brallát!

BRUNET. Tingui. *(Li dona 'l compte á Blanca.)*

Repasise 'l bè.

FRANCISC. Veyám. *(Prenentlo.)* ¡Quína professò!

Llegint.) Trenta rals d' una sessió,

sis rals y mitj de papé.

¡Mare de Dèu! ¡Axó espanta!

Llegint.) ¡Cinquanta un consell!

BRUNET. Los val.

FRANCISC. Un testimoni bó: un ral.

Dos idem falsos: quaranta.

¡Qué diu! ¡L'hi inflaria 'ls nassos!

BRUNET. ¡Ningú pot trobarhi un pel!

Lo que marca l' arancel.

No 'ls conto res dels mèus passos.

FRANCISC. ¡Si haguès tingut en Baldiri

no hauria passát axó!

¡Aquell era un home bó!

BLANCA. ¡Busquil, donchs!

FRANCISC. ¡Oh! Es á presiri.

(A Brunet.) Ja veurá; las cosas claras:

jo no pago.

BRUNET. ¡Axó 's veurá!

¡Y á vosté qui 'l fá ficá

en camisas d' onze varas!

FRANCISC. ¡Quan jo m' hi fico!...

BRUNET. Mentida.

BLANCA. Sí senyor.

BRUNET. *(A Blanca.)* ¡Qué sap vosté!

(Amenassant.) Bueno. *(Surt l' Agutzil)*

FRANCISC. ¿Qué vol dir?

BRUNET. Ré, ré.

AGUTZIL. ¿Qu' es axó? ¡Avuy tothom crida!

FRANCISC. Nó m' espanta.

BRUNET. A mi tampoch,

AGUTZIL. *Silencio.* ¡'M fan venir set!

(Veyent que no hi há cí y que l' hi han xafát lo barret.)

¿Ahònt es lo ví? ¡¡¡ 'L mèu barret !!!

¡N' hi há per tirar-lo al foch!

(A Blanca y Franc.) ¿Qué volen? *(Cremát.)*

BRUNET. ¡Altre vegada

los carboners!

- AGUTZIL. (*A Brunet.*) ¡Qué diheu!
¡Si que han perdut! Vaja, 's veu
que han anát á la bogada.
- BLANCA. Prengui un duro mentrestant.
- BRUNET. ¡Perque es vosté, vaja! (*Pren lo duro.*)
- FRANCISC. (*Irónich.*) ¡Oh, sí!
- BLANCA. Y nosaltres á enlestí
qué á ca 'l Bisbe tancarán.
Nos casém. (*Al Agutzil.*)
- AGUTZIL. ¡Quina desgracia!
(*A Franc.*) ¿Y tota aquella malicia?
- FRANCISC. ¿Qué hi farà? No vull justicia;
m' estimo més una gracia.
- AGUTZIL. ¡Ja estich fresch! ¡Si 'n tindrè aquí
de donas, quan se sabrá!
- BRUNET. Si s' han de torná á brallá, (*A Blanca.*)
¿sap? ¡recórdintse de mí!
- BLANCA. Senyors: sent marit y molla (*Al públich.*)
vindrán fills; hi haurá penuria...
- FRANCISC. Y si no 'n venen, á Nuria;
á ficá 'l cap dintre l' olla.
- BLANCA. Vull dir que no tingan pó
(*Al públich tapant la boca á Francisco.*)
d' alló que han sentit avans;
si vostés són parroquians
no 'ls mullarém lo carbò.

FI.

AVÍS IMPORTANT.

Aquesta obra pot representarse sense la música,
en los teatros que no tingan companyía lírica.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

